

Tưởng nhớ

Những người trong Gia đình Tư pháp Việt nam đã thiệt mạng
dưới chế độ cộng sản dã man tàn bạo.

LS Đoàn Thanh Liêm

Ngành Tư pháp của Việt nam Cộng hòa bao gồm hệ thống các Tòa án Dân sự, Tòa án Hành chánh, Tòa án Quân sự - với các nhân viên gồm Thẩm phán, Lục sự, Thư ký v.v... Giới Luật sư được tổ chức thành hai Luật sư Đoàn Tòa Thượng Thẩm Sài gòn và Tòa Thượng Thẩm Huế.

Sau ngày 30 tháng 4 năm 1975, đa số các vị Thẩm Phán thuộc Tối Cao Pháp Viện, các Thẩm phán thuộc Bộ Tư Pháp, các Thẩm phán thuộc hai Tòa Thượng Thẩm Sai Gon, Huế và các thẩm phán thuộc các Tòa Sơ Thẩm đều phải đi tù " cải tạo" . Các Luật sư vì nằm ngoài guồng máy chánh quyền, nên không phải đi tù cải tạo. Tuy nhiên cũng có một số Luật sư bị đi tù vì lý do chính trị, điển hình như các Luật sư Trần Văn Tuyên, Nguyễn Lâm Sanh v.v...Ngoài ra có một số Giáo sư các Đại Học Luật Khoa Việt Nam cũng bị đưa đi tù cải tạo như GS Bùi Tường Huân, GS Vũ Quốc Thông, GS Mai Văn Lễ. Cựu Đại sứ VNCH tại Anh quốc LS Lê Ngọc Chấn, vị Chương Khê tại Saigon Cựu Nguyễn Bích Lưu, cũng bị bắt đi tù cải tạo. Tất các vị trên đã qua đời sau khi ra tù.

Có khá nhiều Thẩm phán và Luật sư bị thiệt mạng trong các trại giam – cũng như lìa đời hay bị mất tích ngoài biển khơi trong các chuyến vượt biên. Năm 2015, nhằm kỷ niệm 40 năm (1975 – 2015) ngày Việt nam Cộng hòa bị bức tử, ta cần phải tổ chức những Lễ Tưởng niệm đối với những người đã thiệt mạng trong các nhà tù cộng sản hay đã chết hoặc mất tích trên đường vượt biên để tìm tự do. Riêng trong phạm vi của Gia đình Tư pháp, tôi ghi nhận được một số trường hợp của các nhân vật bị thiệt mạng trong các trại giam hay ngoài biển khơi – và xin được kê khai trong một danh sách sau đây:

Số người tuân tiết sau khi CS chiếm thủ đô Saigon

- Trần Chánh Thành, Luật sư

Số người chết trong ngục tù cộng sản:

- Dương Đức Thụy, Chánh Nhất Tòa Thượng Thẩm Saigon
- Hồ Minh, Thẩm phán Tòa án Quân sự
- Tống Đức Hoàn, Thẩm phán Tòa án Quân sự Đà Nẵng
- Lê Sĩ Giai, Luật sư
- Lưu Đình Việp, Chương Lý Tòa Thượng Thẩm Saigon
- Nguyễn Mạnh Nhự, Phó Chương Lý Tòa Thượng Thẩm Saigon
- Nguyễn Ngọc Lờ, Hội Thẩm Tòa Thượng Thẩm Saigon
- Nguyễn Văn Doanh, Chánh Án Tòa Sơ Thẩm Pleiku
- Ngô Quý Thuyết, Thẩm phán Tòa án Quân sự*
- Ngô Văn Vũ, Chánh Án Tòa Án Hành Chánh
- Phạm Văn Hiền, Chánh Nhất Tòa Thượng Thẩm Huế
- Phạm Quang Cảnh, Luật sư (bị CS xử tử)
- Trương Văn Trước, Chánh Án
- Vũ Tiến Tuân, Chương Lý tại Tối Cao Pháp Viện
- Vũ Trung Vịnh, Chánh Án???
- Trần Văn Tuyên, Thủ Lãnh Luật sư Đoàn Saigon

Số người chết hay mất tích trên đường vượt biên:

- Đặng Như Kỳ, Luật sư
- Đàm Quang Đôn, Luật sư
- Đặng Ngọc Lân, Lục sự
- Huỳnh Văn Ngãi, Dự thẩm Tòa Sơ Thẩm Bình Tuy
- Nguyễn Hữu Lành, Giáo sư Khoa trưởng Đại học Luật khoa Cần Thơ
- Tô Lai Chánh, Thẩm phán Tòa án Quân sự*
- Vương Quốc Cường, Chánh án Tòa Sơ Thẩm Quảng Ngãi

- Vũ thị Bình Minh, Luật Khoa (Khóa 1964-1967)
- . Tổng Đức Hoàn , Thẩm Phán Tòa án Quân sự Đà Nẵng

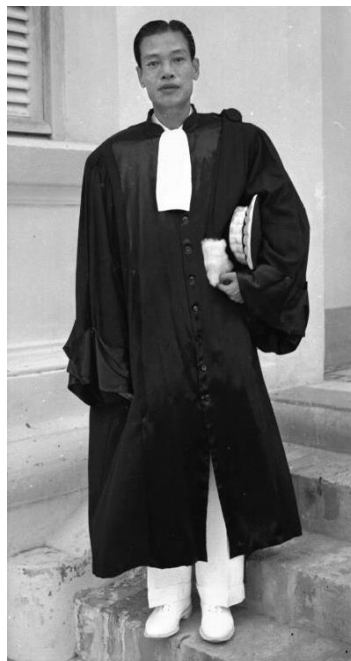
Số người chết hay mất tích trong biến cố Mậu Thân tại Huế:

- Bữu Thạnh, Ủy Viên Chánh phủ Tòa án Quân sự Huế *
- Nguyễn Khoa Hoàng, Chánh án phòng
- Nguyễn Khoa Kiêm, Luật sư

TP Ngô Bút tường thuật

. ...Thời gian trôi qua nên nhiều việc đã không còn nhớ chính xác. Chỉ xin thưa là chúng tôi đã biết mấy trường hợp sau đây:

1. Hội thẩm Tòa Thượng thẩm Sài Gòn Nguyễn Ngọc Lờ đã uống thuốc ngủ tự sát trong thời gian bị giam cầm ở trại cải tạo Long Thành vào khoản cuối năm 1975 hay đầu năm 1976. Tuy không ở chung nhà nhưng chúng tôi đã thấy tận mắt thi hài của bậc huynh trưởng xấu số này vào sáng hôm sau. Có lẽ đây là Thẩm phán nạn nhân đầu tiên thiệt mạng trong trại tù của người cộng sản tại miền Nam.

TP Nguyễn Ngọc Lờ

2. Thủ lĩnh Luật sư đoàn Tòa Thượng thẩm Sài Gòn Luật sư Trần Văn Tuyên đã ngã xuống ngay trong buổi "tọa đàm" vào cuối tháng 10 năm 1976 tại trại cải tạo Hà Tây ở miền Bắc. Cùng với hơn một trăm người cùng cảnh ngộ, chúng tôi đã chứng kiến tại chỗ khi bậc tiền bối khả kính bị đột quỵ và hôn mê. Sau đó được chuyển đi bệnh viện, từ trần ở bệnh viện Hà Đông và an táng ở nghĩa trang bên ngoài trại.
3. Thẩm phán Tòa Thượng thẩm Sài Gòn Dương Đức Thụy là bậc tiền bối của chúng tôi mà lâu ngày tôi quên chức vụ ở tòa. Chỉ nhớ là thời gian cuối cùng được chuyển qua làm một trong các Cố vấn cho Tổng thống Nguyễn Văn Thiệu. Cụ Thụy cũng bị giam cầm với chúng tôi ở trại cải tạo Hà Tây. Cụ qua đời sau một thời gian dài buồn rầu và bị suy nhược.

Ngoài ba trường hợp trên, chúng tôi cũng đã nghe tin về nhiều đồng nghiệp đã qua đời trong trại cải tạo. Một số đã được quý anh kể lại. Xin kể về cụ Chánh Nhất Tòa Thượng thẩm Huế Phạm Văn Hiền. Bậc tiền bối trực tiếp của chúng tôi cũng đã qua đời vì bệnh tại một trong các trại cải tạo ở miền Bắc.

TP Ngô Bút

TP Đặng Xuân Thanh tường thuật

Dung nhu Anh But noi,Cu Hoi Tham Nguyen Ngoc Loi uong thuoac ngu tu sat o trai Long Thanh, Bien Hoa trong nam 1975 sau may thang vao trai. Cu Nguyen Ngoc Loi o chung cung mot buong voi chung toi .Cu Loi nam sat canh Anh TP Le Dinh Ngoc,con toi thi nam sat Anh Ngoc .

May thang dau, chung toi thay Cu co ve buon, it noi, duong nhu nghi dau xa xam va hut thuoac nhieu.

Mot buoi sang (toi khong nho) moi nguoi trong buong deu day de chuan bi di lao dong, thi thay mung cua Cu Loi van chua ven len. Anh Nha Truong, hinh nhu ten NEN, bao cao can bo trai,va than xac Cu Loi duoc chuyen len benh xa cua trai. Roi khong ai biet ho chon Cu Loi o dau?

Con Anh TP Truong Van Truoc, o trai Thanh Cam ,Thanh Hoa, thi bi tieu duong nang.Toi nho hom ay chung toi dang lao dong thi thay can bo CS dua Anh len xe bo cho di Huyen Cam Thuy,Thanh Hoa de chua tri vi binh qua nang. Chung toi thay Anh xanh xao va qua yeu ot, di khong noi va leo len xe bo khong duoc. Can bo CS bao anh em tu nhan khieng Anh len xe bo. Xe bo di.. ,roi sau do nghe tin anh mat!.

Ve Cu Nguyen Van Doanh, thi phan vi tuoi tac cao, phan vi thieu an lau ngay ,nen Cu Doanh kiet suc ma mat !.. Cu mat duoc may hom thi co 2 goi qua cua nguoi nha cua Cu goi den, nhung khong nguoi nhan! Phai chi hai goi qua do den truoc mot tuan, thi may ra Cu con song sot ve voi Gia Dinh!

...

Dang Xuan Thanh

TP Lê Thế Hiển tường thuật

Tôi chỉ biết một số vị Thẩm Phán đã chết trong ngục tù CS sau ngày VNCH bị bức tử 30 Tháng 4 năm 1975 như các vị DƯƠNG ĐỨC THỤY, PHẠM VĂN HIỀN , NGUYỄN VĂN DOANH , VŨ TIẾN TUÂN , NGUYỄN MẠNH NHỰ sau khi tôi đã ra tù năm 1983 vì khi được đưa ra miền Bắc tôi không ở cùng trại với các vị này.

Những vị này đều đã được liệt kê đầy đủ trong danh sách mà LS Đoàn Thanh Liêm lập ra.

TP DƯƠNG ĐỨC THỤY nguyên Bộ Trưởng Bộ Tư Pháp VNCH-Có vấn Pháp Luật của TT Nguyen Văn Thiệu ở cùng buồng với tôi ở Trại Thủ Đức/Biên Hòa trước khi được đưa ra Miền Bắc năm 1976. TP Thụy lúc ấy đã có tuổi, người cao ráo gầy gò, sức khỏe đã yếu. Tôi ẩn tỵ hỏi, không biết ra ngoài Bắc làm sao TP Thụ có thể chịu được cái lạnh thấu xương mà tôi đã từng biết thử nhỏ.

TP PHẠM VĂN HIỀN nguyên là THAM LÝ(khi tôi làm việc ở Tòa Sơ Thẩm Huế/1965) rồi CHÁNH NHẤT Tòa Thượng Thẩm Huế(chứ không phải là CHƯỞNG LÝ) khi cụ đi tù CS. Cụ là một TP mẫu mực, thanh liêm , bình dị, một gương sáng cho những TP trẻ như chúng tôi thời ấy. Sau 75, cụ Bà và cô con gái út (2 con trai của cụ lúc ấy đang du học ở Đức, người con trai cả là một BS quân Y cùng đi tù với bố) lại ở cùng khu Bàn Cờ/SaiGon với vợ tôi nên cùng cảnh ngộ trong việc bàn thảo gửi quà và thăm nuôi bọn tù chúng tôi ở ngoài Bắc dù khác trại. Những việc này tôi có kể rõ trong các Email gửi TP NGÔ BÚT trong Mục KỶ NIỆM NGÀY XƯA/AHLK.

TP NGUYỄN MẠNH NHỰ nguyên PHÓ CHƯỞNG LÝ Tòa Thượng Thẩm Saigon, hàng năm thường hay xuống ngôi ghé Công Tố trong các phiên xử Đại Hình tại Tòa Sơ Thẩm Long Xuyên. Tôi là Chánh Án Tòa địa phương LX nên cũng ngôi ghé Phụ Thẩm mà Chánh Thẩm là một vị Hội Thẩm Tòa Thượng Thẩm Saigon do Tối Cao Pháp Viện bổ nhiệm. Việc cụ TP Nguyễn Mạnh Nhự mất sau 75 chắc chắn hai con của cụ(LS Nguyễn Hồng Nhuận và TP Nguyễn Hồng Nhuận Tâm o Cali) biết rõ hơn cả.

TP Nguyễn Văn Doanh nguyên Chánh Án Tòa Sơ Thẩm Pleiku thì cùng ở Trại Long Thành/Saigon với tôi trong 3 tháng 6,7,8/1975 trước khi tôi được chuyển về Trại Thủ Đức. Thời gian này, tinh thần TP Doanh rất yếu. TP Doanh thường tìm tôi nói chuyện,

luôn luôn thắc mắc về chuyện sinh sống của vợ con ở nhà, nhất là thời gian học tập có kết thúc sớm như chính quyền CS nói trong thông cáo gọi đi trình diện không. Tôi chỉ biết an ủi là lúc này có lo cũng không làm gì được, phải nghĩ đến bảo vệ sức khỏe của mình là giải pháp tốt nhất. Tôi thấy TP Doanh là người cả lo và tôi tự hỏi nếu thời gian tu kéo dài thì TP Doanh có chịu nổi không.

TP VƯƠNG QUỐC CƯỜNG nguyên là Dự Thẩm Tòa Sơ Thẩm Ban Mê Thuật về thay thế tôi làm Chánh Án Tòa Sơ Thẩm Quảng Ngãi năm 1970 khi tôi được chuyển chu yển về Tòa Sơ Thẩm Long Xuyên. Khi TP Cường đi tù về thường rủ tôi đạp xe đạp lòng vòng trên đường phố Saigon bàn chuyện tìm đường vượt biên. Ít lâu sau, tôi được tin ông tìm được tuy ô ra đi nhưng nhà đợi mãi không có tin tức báo về. Sau có tin đồn là ông đã mất tích. Cho đến nay vẫn bật vô âm tín về ông.

Ở Trại Long Thanh/Saigon tôi cũng nghe tin một vị TP tự sát nhưng không rõ lắm. Việc này LS hỏi TP NGÔ BUT chắc biết rõ hơn đấy. Sau cùng, tôi gửi 2 bài viết về những KỶ NIỆM CẢI TẠO để tùy nghi phổ biến nếu thấy được.....

Lê Thế Hiền

TP Phạm Văn Hàm tường thuật

...Den day toi chot nho toi TP Cong To CAO QUANG CHON, thuooc khoa Cong to cuoi cung, nguoib an tu cung trai Thanh Phong thuooc tinh Thanh Hoa da mat tích trong mot tran mua bao lon vao nam 1980. Du luan cho rang anh ay da tron trai nhan luc mua to gio lon theo mot con suoi sat canh trai va dan ra song lon, khong may mat tích. So di cho la tron trai vi truooc it ngay co bao ay, anh da chuan bi may thung "can" 20 lit plastic lai voi nhau, co le de lam phao. Anh co duoc may can plastic nay la do anh o trong doi nha bep (nau an cho cac anh em tu khac). Tu ngay do toi nay khong ai duoc tin tuc gi cua anh.